

Такриз

ба автореферати Сафаров Муҳаммад Сатторович дар мавзуи «Ташаккули салоҳиятҳои иҷтимоии хонандагони синфҳои 7-9 тавассути чорабиниҳои беруназсинфӣ физика» барои дарёфти дараҷаи илмӣ номзади илмҳои педагогӣ аз рӯйи ихтисоси 13.00.05. - Назария, методика ва ташкили фаъолияти фарҳангӣ – иҷтимоӣ (13.00.05.03 - педагогикаи иҷтимоӣ ва худшиносӣ) пешниҳод гардидааст

Проблемаи ташаккули салоҳиятҳои иҷтимоӣ миёни хонандагони синфҳои 7–9 замони муосир дар маркази таваҷҷуҳи ҷомеаи омӯзгорон қарор дорад. Аммо маҳз роҳи амалӣ кардани ин салоҳиятҳо тавассути чорабиниҳои беруназсинфӣ аз ҷанбаи наовариест, ки диссертатсияи Сафаров М.С. онро бо равиш ва нигариши тоза рӯйи миз мегузорад.

Муҳимтарин арзиши таҳқиқот дар он аст, ки муаллиф тавонистааст пайванди ҷанбаи физика бо рушди иҷтимоӣ ва шахсиятсозии хонандагонро асоснок намояд. Ин равиши байниҷанбаӣ ва ҳамгиро, ки солҳост дар мақолаҳои теоретикон зикр мешуд, дар ин тадқиқот ҳамчун механизми озмудашудаи таълимӣ ҷилва кардааст.

Муаллиф масъалаи ташаккули салоҳиятҳоро на аз нуқтаи назари умумиятҳои абстрактӣ, балки аз муайянсозии муҳити аниқи педагогӣ, мушкилоти мактаби воқеӣ ва даргириҳои амалӣ мавриди таҳлил қарор медиҳад.

Хоса таъкид кардан зарур аст:

Таъриф ва таҳлили сохтори салоҳиятҳои иҷтимоӣ дар қори Сафаров Муҳаммад Сатторович на танҳо бо ақидаи муаллиф маҳдуд намешавад, балки аз таърих, фалсафа, ислом, педагогика ва психология сарчашма мегирад. Чунин бархӯрди интердисциплинарӣ далели амиқии назариявии тадқиқот аст.

Таъкиди хоси муаллиф бар нақши ҷанбаи физика ҳамчун воситаи иҷтимоисозии шахсият бо далелҳои возеҳ, мисолҳои синфӣ ва натиҷаҳои озмоишӣ асоснок гардидааст.

Сафаров Муҳаммад Сатторович на танҳо модел пешниҳод мекунад, балки системаи амалигардонии он, ки бо элементи сценариянависии фаъолиятҳои беруназсинфӣ, алгоритми ташкили чорабиниҳо ва така ба хударзёбии иҷтимоии хонанда фарқ мекунад. Ин усули воқеиятсозӣ (реалитизатсия) – гузариш аз мафҳум ба амал, аз таҳлил ба таҷриба – аз самтҳои хос ва муваффақи рисола маҳсуб мешавад.

Навоварии дигар – сохтани харитаи муоширати иҷтимоии хонандагон дар муҳити озмоишӣ тавассути саволнома, тест, мушоҳида ва арзёбиҳои волидайн – ба таври муфасссал дар расмҳо, ҷадвалҳо ва диаграммаҳо дарҷ гардидааст. Муаллиф шеваи таҳлилро ба забони рақам ва график, ба «тафаккури соҳаи STEM» мутобиқ сохтааст.

Тадқиқот дорои иқтидори баланди амалист. Ба ғайр аз гузориши илмӣ, он метавонад дар: платформаҳои бозомӯзии муаллимони физика; тренингҳои методӣ; барномаҳои фаннӣ барои рушди салоҳиятҳо дар синфҳои 7–9; дастурҳои ВАЕ (вазъи арзёбӣ ва эҳтиёҷ) барои омӯзгорон истифода шавад.

Ба ин васила, на танҳо дониш, балки нигариш ва малакаҳои иҷтимоӣ дар муҳити фаннӣ (физикӣ) ташаккул меёбанд.

Бо назардошти ҷиддияти қор, ман наметавонам бе ишора ба баъзе маҳдудиятҳои он гузарам:

- Таъсири фарҳангии мактаб ва муҳити оилавӣ дар рушди салоҳиятҳо ба таври алоҳида таҳлил нашудааст (ҳол он ки онҳо таъсири мустақим доранд).

Ин эрод, ҳарчанд ҷузъӣ мебошанд, барои такмили ояндаи таҳқиқот метавонанд нуқтаи рушди минбаъда бошанд.

Диссертатсияи Сафаров Муҳаммад Сатторович намунаи хуби як тадқиқоти муосир, масъулона таҳияшуда, бо заминаи амалӣ ва арзишҳои тарбиявии муассир мебошад. Муаллиф на танҳо як мушкилоти ҷузъиро ҳал кард, балки масири нави омӯзиши фанҳои табиатшиносиро ба равандҳои шахсиятсозӣ пайваست.

Аз рӯйи муҳтаво, методология, наоварӣ ва арзиши амалӣ, диссертатсияи Сафаров Муҳаммад Сатторович дар мавзӯи «Ташаккули салоҳиятҳои иҷтимоии хонандагони синфҳои 7-9 тавассути ҷорабиниҳои беруназсинфии физика» ба талаботи Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон мувофиқ меҳисобам ва муаллифи онро барои дарёфти дараҷаи илмӣ номзади илмҳои педагогӣ аз рӯйи ихтисоси 13.00.05. - Назария, методика ва ташкили фаъолияти фарҳангӣ - иҷтимоӣ (13.00.05.03 - педагогикаи иҷтимоӣ ва худшиносӣ) ба талаботи ВАК ҷавобгӯ буда, муаллиф сазовори гирифтани дараҷаи илмӣ номзади илмҳои педагогӣ мебошад.

Муқарриз: Мудири кафедраи забонҳо
ва фанҳои гуманитарӣ, номзади
илмҳои педагогӣ, дотсент

С. Усмонов

Имзои С. Усмоновро тасдиқ; мекунам:

Сардори шӯъбаи кадрҳо ва корҳои махсус

О. Сайдализода

Маълумот барои тамос: 734003. Ҷумҳурии Тоҷикистон, ш. Душанбе, кӯчаи
Айнӣ 31, тел: 992 72598 99, 2275853